

Ponorení do života Najsvätejšej Trojice, spolu premieňajme svet so súcitom!

Dovoľte mi, aby som sa dnes spolu s vami zamyslela nad témou, ktorá je pre nás, Misijné sestry SSpS, v tomto roku obzvlášť aktuálna. Na 15. Generálnej Kapitule sme si vybrali tému: *Ponorené do života Najsvätejšej Trojice, premieňajme svet so súcitom*. Tento rok hľadáme tvorivé spôsoby, ako hlbšie pochopiť význam slova *súcit* a ako ho aplikovať v našom každodennom živote a v našej misionárskej práci.

Súcit v Biblii

Súcit, vo svojej podstate, znamená schopnosť vnímať bolesť a utrpenie druhých a reagovať na ne s hlbokým porozumením a láskou. Nie je to len obyčajný pocit ľútosť, ale vedie nás k činom, ktoré zmierňujú utrpenie a prinášajú útechu a nádej.

V hebrejskom jazyku existuje slovo רַחֲמִים (rahamim), ktoré znamená súcit. Toto slovo je v množnom čísle a je odvodené od slov רַחַם (rehem), čo znamená lono, a מַיִם (mayim), čo znamená voda. Tento výraz môžeme interpretovať aj ako *Božie lono*, v ktorom je každý z nás neustále tvorený.

Slovo rahamim nám odhaľuje materinský aspekt Boha, ktorý je zdrojom všetkej lásky. Je to láska, ktorá nemôže inak, než milovať. Božia láska je ako láska matky, ktorej vnútro sa chveje súcitom a strachom o vlastné dieťa, ktoré je jej súčasťou. V Biblii nachádzame nádherný príklad tejto lásky v knihe proroka Izaiáša: *Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba* (Izaiáš 49,15).

Tento verš nás uisťuje o nekonečnej a nezabudnuteľnej Božej láske k nám. Aj keby matka mohla zabudnúť na svoje dieťa, Boh na nás nikdy nezabudne. Božia láska a súcit sú nevyčerpatel'né a stále prítomné.

Grécky ekvivalent k hebrejskému rahamim je σπλαγχνισθεῖς (splanchnistheis), čo znamená *mať pohnuté vnútornosti*, teda *mať hlboký súcit*. Tento termín sa často používa v evanjeliách na opis reakcie Ježiša na ľudské utrpenie.

Ako môžeme premietnuť súcit do našich každodenných životov? Možno jedna odpoveď sa skrýva v malých skutkoch lásky, ktoré môžeme robiť každý deň. Môže to byť úprimné vypočutie niekoho, kto prechádza ťažkým obdobím, pomoc susedovi v núdzi, alebo len jednoduchý úsmev na ulici, ktorý môže niekomu zlepšiť deň.

V našej misionárskej práci môžeme súcit prejavovať tým, že sa budeme snažiť porozumieť kultúram a zvykom ľudí, ktorým slúžime, a budeme rešpektovať ich jedinečnosť a dôstojnosť. A tiež vytvárať priestory, kde sa ľudia cítia prijatí a milovaní, a kde môžu nájsť útočisko a podporu.

Súcitný Boh

Boh je súcitným Bohom a aj dnes, keď vidí našu núdzu a utrpenie, je zaplavený smútkom a súcitom. Ježiš - Mesiáš sa stal živým a viditeľným obrazom súcitného Boha a jeho činy takmer vždy zahŕňali ľudský dotyk. Bola tam nielen duchovná, ale aj fyzická blízkosť. Tento dotyk je symbolom hlbokého súcitu a lásky, ktorou Ježiš obdarovával každého, koho stretol.

Ježiš sa dotýkal malomocných, ktorí boli vylúčení zo spoločnosti a považovaní za nečistých. Jeho dotyk im prinášal nielen fyzické uzdravenie, ale aj spoločenské prijatie a duchovnú obnovu. Sedával pri stole s tými, ktorých spoločnosť odsúdila a zavrhol. Týmto gestom ukázal, že Božia láska a súcit nepoznajú hranice a že každý má hodnotu a je milovaný Bohom. Stál na strane tých, ktorí boli utláčaní a nespravodlivo zaobchádzaní. Jeho súcit sa prejavoval v ochrane a pomoci tým, ktorí to najviac potrebovali. Našiel si čas na tých, ktorí boli na okraji spoločnosti. Jeho súcit ho viedol k tomu, aby sa s nimi rozprával a počúval ich príbehy, čím im dával pocit dôstojnosti a hodnoty. Ježiš prinášal nádej tým, ktorí ju stratili. Jeho slová a činy ukazovali, že Boh je s nimi a že ich miluje aj v ich najťažších chvíľach. Staral sa o tých, ktorí trpeli duševnými chorobami a boli vylúčení zo spoločnosti. Jeho dotyk im prinášal uzdravenie a obnovu. Ježišove skutky sú pre nás príkladom toho, ako by sme mali žiť a konať aj my, ak chceme nasledovať Jeho príklad.

V komentári k evanjeliu sv. Matúša od Williama Barclaya sa autor zameriava na to, čo dojímalo Ježiša k súcitu. Barclay identifikuje päť hlavných oblastí, ktoré vzbudzovali Ježišov súcit: *Bolest' sveta* – Ježiša dojímalo pohľad na chorých, slepých a posadnutých démonmi. Liečil a oslobodzoval tých, ktorí trpeli fyzickými a duchovnými chorobami. *Smútok sveta* – Ježiša hlboko dojímalo smútok vdovy, ktorej zomrel syn (Lukáš 7,13). Kriesil mŕtvych a prinášal nádej tým, ktorí trpeli stratou. *Hlad sveta* – Ježiša dojímalo hlad zástupov, ktoré nemali čo jesť. Nasýtil ich a ukázal, že Božia láska sa prejavuje aj v napĺňaní základných ľudských potrieb. *Osamelosť sveta* – Ježiša hlboko dojímalo osud malomocných, ktorí boli vyhnaní zo spoločnosti. Dotýkal sa ich a vrátil ich späť do spoločenstva. *Zmätok sveta* – Ježiša dojímalo zmätok tých, ktorí chceli zúfalo poznať Boha, ale boli ako „ovce bez pastiera“ (Mt 9,36). Učil a viedol ľudí na ceste k Bohu¹.

Súcit je výzva k akcii

¹ V Biblii nájdeme tento výraz aj vo forme slovesa *ra-chem* (*zľutovať sa/zmilovať sa*): Či mi je Efraim drahým synom? Či je rozkošným dieťaťom? Veď kedykoľvek mu hrozím, znovu si musím naň spomenúť a trasie sa mi preň vnútro, musím sa nad ním zmilovať“ - hovorí Pán (Jeremiáš 31,20); Získam vám milosť, takže sa zľutuje nad vami a ponechá vás na vašej pôde (Jeremiáš 42,12); Tu vykrikol: „Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ (Lukáš 18,38); Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni zotrúvajú pri mne a nemajú čo jesť (Marek 8,2).

Slovo *rahamim*/σπλαγχνισθεις predstavuje vnútorné pohnutie, ktoré by nemalo iba vháňať slzy do očí, ale malo by sa stať základom nášho správania. Nie je to len pasívny pocit, ale aktívny impulz, ktorý nás vedie k tomu, aby sme menili svet okolo nás. Je jednou z najhlbších a najkrajších vlastností, ktoré môžeme v sebe rozvíjať. Prebúdza sa v nás v mnohých situáciách, s ktorými sa stretávame počas dňa a pozýva nás k akcii!

Keď vidíme vtáčika so zlomeným krídlom, chceme mu poskytnúť starostlivosť a bezpečie. Keď plače dieťa, lebo nemá kamarátov, chceme byť tým 'priateľom', ktorý sa s ním zahrá. Keď stretneme staršieho pána, ktorý si nevie spomenúť kde býva a ani na svoju rodinu, ideme si s ním posediť a vypočuť jeho príbeh, čím mu pripomenieme, že nie je sám.

Súcit môžeme prejavovať aj voči chorým a trpiacim. Či už je to návšteva v nemocnici, modlitba za zdravie, alebo pomoc s každodennými potrebami, lebo každý malý čin lásky má veľký význam. Aj hladní a osamelí ľudia môžu nájsť útechu a nádej v našej pomoci a prítomnosti.

Vo svete vojen a nepokojov môžeme prispieť k zmiereniu a mieru tým, že sa modlíme za tých, ktorí trpia, a aktívne sa zapájame do charitatívnych projektov na pomoc utečencom a obetiam konfliktov. Pri prírodných katastrofách môžeme ponúknuť svoju pomoc tým, ktorí prišli o svoje domovy a potrebujú pomoc pri obnove svojho života.

Každý z nás môže byť nositeľom Božieho súcitu a lásky v týchto každodenných situáciách!

Ako Misijné sestry sme zvlášť povolané k tomu, aby sme boli nástrojmi Božieho súcitu. Naše skutky a slová môžu prinášať úľavu a uzdravenie tam, kde je bolesť. Naša pomoc môže mať mnoho podôb. Môže to byť materiálna pomoc tým, ktorí sú v núdzi, ale aj podpora a povzbudenie pre tých, ktorí prechádzajú ťažkým obdobím. Vzdelávaním a výchovou detí a mladých, s láskou a trpezlivosťou, formujeme novú generáciu, ktorá bude niesť hodnoty súcitu a lásky. Ak sme tu prítomné pre tých, ktorí sú smutní a stratení, prinášame im útechu a nádej. Súcit sa prejavuje v našej schopnosti počúvať; byť pri tých, ktorí trpia; stáť na strane tých, ktorí sú utláčaní a nespravodlivo zaobchádzaní; chrániť tých, ktorí sa sami nedokážu brániť. Zároveň nás vedie k tomu, aby sme dávali bez očakávania niečoho na oplátku a veľkoryso sa delili o to, čo máme, s tými, ktorí to potrebujú. Takto sa náš život stane odrazom súcitu, ktorý sme videli v Ježišovi.

Ponorení do života Najsvätejšej Trojice

Do života Najsvätejšej Trojice sme ponorení len vtedy, ak necháme Trojicu ponoriť sa do nás, do nášho sveta, aby ho so súcitom premenila. Ako Misijné sestry

sme povolané byť nástrojmi tejto premeny, prinášajúc Božiu lásku a súcit do sveta, ktorý to tak veľmi potrebuje. To znamená, že našu misiu a každodenný život žijeme v súlade s božou láskou, jednotou a spoločenstvom, ktoré Trojica predstavuje. Trojica je pre nás vzorom dokonalej lásky a jednoty, ktorú sa snažíme napodobňovať. Vzťah medzi Otcom, Synom a Duchom Svätým je plný nezištnej lásky, vzájomného rešpektu a dokonalej harmónie². Takýto vzťah by mal byť medzi všetkými: medzi nami sestrami, medzi nami a tými, s ktorými spoupracujeme a medzi ľuďmi navzájom.

Sme povolané počúvať srdcia tých, ktorí trpia, a byť pri nich v ich bolesti. Týmto spôsobom im ukazujeme, že nie sú sami a že ich utrpenie má zmysel v spoločenstve lásky. Sme povolané učiť o dôstojnosti každého človeka a o Božej láske, ktorá je pre všetkých, a tiež pomáhať ľuďom pochopiť, že každý má hodnotu a miesto v Božom pláne. Sme povolané poskytovať praktickú pomoc, či už ide o materiálnu pomoc, zdravotnú starostlivosť alebo emocionálnu podporu, ukazovať našimi činmi nech Boží súcit v praxi. Sme povolané postaviť sa za tých, ktorí sú utláčaní a nespravodlivo zaobchádzaní a byť hlasom tých, ktorí nemajú možnosť sami sa brániť. Sme povolané spájať sa v modlitbe za tých, ktorí trpia, a hľadať spôsoby, ako ich podporiť duchovne, lebo modlitba nás spája s Božou láskou a dáva nám silu konať.

Ponorme sa teda všetci do života Najsvätejšej Trojice a nechajme Trojicu ponoriť sa do nás, aby sme mohli so súcitom premieňať svet. Nech každý náš čin a slovo odráža Boží súcit a lásku, ktorú sme povolaní prinášať do sveta.

Byť nástrojmi Božieho súcitu a lásky vo svete

Ponorením sa do života Najsvätejšej Trojice si uvedomujeme, že to nie sme len my, ktorí evanjelizujeme, ale že aj my sme evanjelizovaní. Chudobní a utláčaní, ktorí sú v Božích očiach najprivilegovanejšími, sú našimi hlavnými evanjelizátormi³. Oni sú tí, ktorí nás najviac učia a ich životné skúsenosti a utrpenie nám pripomínajú hodnotu pokory a služby. Ukazujú nám, že skutočná moc spočíva v láske a obetavosti, nie v materiálnych veciach alebo spoločenskom postavení. Pripomínajú nám, že kresťanský život, a aj náš rehoľný misionársky život je o službe, nie o moci. Každodenné stretnutia s chudobnými a utláčanými nám dávajú príležitosť učiť sa a rásť vo viere. Pomáhajú nám sústrediť sa na podstatu nášho poslania – byť tu pre druhých a prinášať Božiu lásku tam, kde je najviac potrebná. Vidíme v nich obraz Boha, ktorý je s nimi v ich utrpení a radošti. Tým, že počúvame ich volanie a

² Pozri Konštitúcie Misijných sestier SSpS, č. 404 a 505.

³ Pozri Konštitúcie Misijných sestier SSpS, č. 112.

reagujeme na ich potreby, stávame Božím ľonom, ktoré prijíma a miluje každého človeka, prinášame nádej svetu, ktorý trpí.

Transformácia sveta so súcitom

Transformácia sveta začína s každým z nás a netreba čakať na dokonalý moment, aby sme začali konať.

Prvý kľúčový krok k tejto zmene je príprava a formácia, duchovná, ako aj profesionálna. Ona nám dáva nástroje a vedomosti, aby sme boli pripravení čeliť výzvam. Učí nás zodpovednosti nielen voči sebe samým, ale aj voči spoločnosti. Pomáha nám nielen rásť a dozrievať ako jednotlivci, ale aj prehlbovať naše duchovné pochopenie pre spoločenstvo, komunitu a Cirkev.

Efektívna komunikácia je ďalším dôležitým pilierom transformácie, lebo ona nie je len prenos informácií, ale aj vytváranie spojení, ktoré udržiavajú a posilňujú našu spoločnú identitu a cieľ. Komunikácia vytvára platformu pre zdieľanie myšlienok, hodnot a skúseností. Pomáha všetkým členom spoločnosti, komunity a Cirkvi cítiť sa zapojenými a hodnotnými, čím sa posilňuje pocit spolupatričnosti a solidarity. Keď komunikujeme s jasným zámerom a pozitívnym posolstvom, môžeme prispieť k vytváraniu sveta plného nádeje, mieru a zmierenia.

V digitálnej ére máme mnoho možností, ako zdieľať bohatstvo našej viery. Prostredníctvom sociálnych médií, blogov, podcastov a ďalších digitálnych nástrojov môžeme osloviť širšie publikum a ponúknuť inšpirujúce posolstvá. V dobe, keď sa falošné správy šíria rýchlo, je našou povinnosťou byť nositeľmi pravdy. Musíme sa snažiť o šírenie presných a overených informácií a ponúkať alternatívu k pesimistickým a sklúčujúcim posolstvám. Naša komunikácia by mala byť zameraná na nádej, povzbudenie a pozitívne videnie budúcnosti. Mala by byť majákom mieru a zmierenia, zvlášť dnes, keď sú mnohé hlasy naplnené nenávisťou a agresiou. Mali by sme propagovať dialóg, porozumenie a spoluprácu, a tak prispievať k budovaniu harmonickejších vzťahov v našich komunitách, v Cirkvi a spoločnosti ako takej. Veľkú silu má pri transformácii aj autentická a osobná komunikácia, lebo my, ľudia reagujeme na úprimnosť a transparentnosť. Keď komunikujeme autenticky a s integritou, budujeme dôveru a rešpekt v našich komunitách a vo svete.

Transformácia sveta s vášňou

Skutočná transformácia nie je možná bez lásky, súcitu a vášne. Keď tieto hodnoty integrujeme do našich životov a činností, vytvárame silný základ pre pozitívne zmeny vo svete. Láska a súcit sú najsilnejšími silami, ktoré môžu premieňať srdcia, mysle a spoločnosti.

Láska je trpezlivá a pripravená tráviť čas s druhými, čo je kľúčové pre budovanie hlbokých a autentických vzťahov. Keď nezištne hľadáme dobro druhých, vytvárame prostredie dôvery a podpory, kde môžu ľudia rásť a rozvíjať sa. Súcit nám umožňuje vidieť a podporovať to čo je dobré v ľuďoch, namiesto sústredenia sa na ich chyby a nedostatky. To podporuje ich sebadôveru a sebaúctu a vytvára pozitívnu energiu, ktorá sa šíri a ovplyvňuje ostatných v komunite a spoločenstve. Tento prístup nielenže posilňuje jednotlivcov, ale aj zjednocuje komunity a vedie k pozitívnym zmenám. Vášň pre transformáciu sveta nás motivuje čeliť výzvam, vytrvať v náročných situáciách a obetovať sa pre vyššie dobro. Keď sme nadšení pre svoje ciele, dokážeme inšpirovať aj ostatných, aby sa k nám pridali.

Skutočná transformácia vyžaduje čas a trpezlivosť. Nie všetko sa podarí hneď a naša cesta môže byť plná prekážok. Avšak s láskou, súcitom a odhodlaním môžeme vytrvať a dosiahnuť naše ciele

Spolupráca pri transformácii

Láska, súcit a spolupráca sú základné hodnoty, ktoré nás vedú k transformácii sveta k lepšiemu. Len spoločne, s odhodlaním a otvorenými srdcami, môžeme dosiahnuť skutočné a trvalé zmeny.

Rešpektovanie dôstojnosti, talentov a darov iných je základom úspešnej spolupráce. Keď uznávame a oceňujeme prínos každého člena komunity a spoločenstva, posilňujeme ich sebavedomie a podporujeme inkluzívne a podporné prostredie. Dôvera je ďalším pilierom každej efektívnej spolupráce a umožňuje otvorenú a úprimnú komunikáciu, ktorá je nevyhnutná pre riešenie problémov a dosiahnutie spoločných cieľov. Znamená to byť dôsledný a spoľahlivý, ale aj veriť v schopnosti a úmysly druhých. Pokorný prístup podporuje spoluprácu, pretože ľudia sú ochotní počúvať a učiť sa navzájom. Pokora nám pripomína, že nikto nemá všetky odpovede a nikto nie je úplne bezchybný a tiež nás učí otvorenosti a ochote učiť sa od druhých. Duch spoločenstva nám tiež umožňuje efektívne spolupracovať na premene sveta. Keď pracujeme spoločne ako jedna komunita, ako jedno silné spoločenstvo, naše úsilie je zosilnené a dosahujeme väčšie výsledky.

Keď skombinujeme súcit s aktívnou spoluprácou, vytvárame prostredie, kde každý cíti podporu a ocenenie. To motivuje jednotlivých členov k maximálnemu výkonu a posilňuje celkovú efektivitu komunity a spoločenstva. Keď máme súcit v srdciach a sme odhodlaní pracovať na pozitívnych zmenách, nič nás nemôže zastaviť. Toto odhodlanie nám pomáha prekonávať prekážky a vytrvať aj v náročných situáciách. Zdieľanie spoločných hodnôt posilňuje naše úsilie a vytvára silný základ pre trvalú spoluprácu. Keď pracujeme spolu a s cieľom dosiahnuť spoločné dobro, naše úsilie je efektívnejšie a dosahujeme väčšie výsledky. A každý z nás má zodpovednosť za transformáciu sveta!

Transformácia sveta Božím slovom

Ak budeme my, Misijné sestry SSpS, a s nami aj vy všetci, milí čitatelia Hlasov, ponorení do života Najsvätejšej Trojice, budeme schopní formovať sa a transformovať svet, a budeme zanielení v našom poslaní v spolupráci s ostatnými. Ponorme sa teda spoločne do života Najsvätejšej Trojice a premieňajme svet okolo nás so súcitom, ktorý pramení z hĺbky našej viery a lásky k Bohu a k bližným.

Možno iba malou kvapkou v mori, ale predsa jednou možnosťou ako kreatívnym spôsobom transformovať a premieňať náš svet so súcitom, je aj naša iniciatíva, ktorú sme rozbehli od začiatku roka 2024.

V rubrike s názvom: *Oddýchni si pri Božom slove*, pravidelne pripravujeme zamyslenia nad Božím Slovom, ktoré sú uverejnené na našej stránke: www.ssps.sk.

Tam pozývame všetkých (a dnes aj vás), ktorí chcú spolu s nami transformovať svet s láskou a súcitom, ku spoločnému čítaniu Sv. Písma, a zároveň sa mu snažíme otvoriť, aby ono mohlo čítať nás. Pretože, ako povedal svätý Hieronym «Nepoznať Písmo znamená nepoznať Krista»!

V úvodnom slove k otvoreniu tejto rubriky, autorka⁴ príspevkov napísala (citujem):

V Knihe žalmov sa nachádza jeden veľmi dlhý žalm – 119, zostavený zo 176 veršov, ktoré nám predstavujú rôzne charakteristiky Božieho Slova. Vyberám z neho zopár veršov: (Ž 119, 1. 15. 18. 48. 105. 130)

¹ *Blažení tí, čo idú cestou života bez poškvrny, čo kráčajú podľa zákona Pánovho.*

¹⁵ *Chcem sa cvičiť v твоjich predpisoch, rozjímať o твоjich cestách.*

¹⁸ *Otvor mi oči, aby som pozoroval divy tvojo zákona.*

⁴⁸ *Svoje ruky budem dvíhať k твоjim predpisom, ktoré som si oblúbil; a cvičiť sa budem v твоjich príkazoch.*

¹⁰⁵ *Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy a pochodeň na mojich chodníkoch.*

¹³⁰ *Výklad твоjich slov osvecuje, maličkým dáva chápavosť.*

Tieto verše žalmu 119 hovoria o Pánových zákonoch, príkazoch, predpisoch a jeho slove, to znamená, hovoria o Svätom Písme. Ono totiž nebolo napísané, aby zostalo uväznené na papyruse, pergamene alebo papieri, ale aby bolo čítané, počúvané, meditované, a stále viac spoznávané, aby mohlo, ako semiačko preniknúť do pôdy nášho srdca a do našich životov.

Pozývame vás, milí priatelia, spoločne spoznávať túto vzácnu Knihu kníh, a meditovať biblické postavy a situácie, ktoré nám ponúka. Pozývame vás spoločne

⁴ Sr. Katarína Pavelová, SSpS je študentka Biblickej teológie na Gregorovej Univerzite v Ríme, píše dizertačnú prácu a prispieva do tejto rubriky.

objavovať tento vzácny a nevyčerpatel'ný poklad, z ktorého môžeme denne čerpať, a ktorým by sme sa mali nechať inšpirovať po celý náš život. Lebo spoznávanie slova Písma nás privedie k poznaniu Krista, Slova života. Pozývam vás teda spoznávať a prijať *Logos – Krista* do nášho života, pretože iba keď je *Božie Slovo* prijaté s otvoreným srdcom, jeho milosť a sila nás nenechajú takých ako predtým - niečo sa v nás, v našich životoch transformuje a zmení ... (koniec citátu).

V závere tejto úvahy chcem teda pozvať vás, milí čitatelia Hlasov a priatelia misií, a aj nás všetkých:

Skúsme každý deň nájsť aspoň jednu príležitosť prejavit' súcit. Môže to byť niečo malé, ale keď to urobíme s láskou, môže to mať veľký vplyv. Nech je náš život ponorený do Najsvätejšej Trojice a nech premieňame svet so súcitom a láskou, ktorá pramení z hĺbky našej viery a spoločenstva s Bohom.

sr. Katarína Pavelová, SSpS